

coMiesięcznik

Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS - Styczeń 2026

Szanowni Państwo

„coMiesięcznik” – biuletyn informacyjny PKN ICOMOS ma służyć realizacji priorytetowego zadania naszej organizacji jakim jest dostarczanie informacji na tematy konserwatorskie. „coMiesięcznik” jest skierowany do całego polskiego środowiska konserwatorskiego, rozpowszechniając bieżące informacje na temat wydarzeń i spraw związanych z ochroną zabytków. „coMiesięcznik” prezentuje informacje dostarczone przez członków PKN ICOMOS oraz środowisko konserwatorskie. Informacje mają formę krótkich notek, uporządkowanych w najprostszy sposób. Prosimy Państwa o przesyłania krótkich notek o wszelkich konferencjach, publikacjach i wydarzeniach, które mogą zainteresować środowisko konserwatorskie na adres:

biuletyn.pknicomos@gmail.com

Redakcją i oprawą graficzną biuletynu zajmuje się Pan Jakub Andrzejewski.

W imieniu Prezydium PKN ICOMOS
Bogusław Szmygin

Informacje

Konferencja naukowa PKN ICOMOS

Ochrona dziedzictwa archeologicznego: „teoria i praktyka – problemy i wyzwania”

Warszawa, Łazienki Królewskie, Pałac na Wyspie, 18-19.05.2026 r.

1. PROBLEMATYKA KONFERENCJI

Zabytki archeologiczne to duża, ważna i wartościową część zasobu dziedzictwa. Ruchome zabytki archeologiczne są zabezpieczane podobnie jak inne artefakty i gromadzone w muzeach, natomiast nieruchome zabytki archeologiczne są zabezpieczane i udostępniane na miejscu – pozostają złożonym problemem konserwatorskim. Zabytki archeologiczne są odkrywane w bardzo różnych miejscach, dlatego ich ochrona i udostępnienie wymagają zróżnicowanych rozwiązań. Specyfika stanowisk archeologicznych polega na tym, że są zwykle niekompletne, nieczytelne, pozbawione funkcji użytkowych i są w stanie technicznej destrukcji. Działania konserwatorskie powinny te wszystkie aspekty uwzględnić i w pewnym zakresie rozwiązać. Dlatego ochrona zabytków archeologicznych wymaga własnych metod ich zabezpieczenia, zarządzania i udostępniania. Ochrona stanowisk archeologicznych wymaga między innymi powstrzymania procesów destrukcji, zabezpieczenia przed dewastacją, osłonięcia przed warunkami atmosferycznymi. Kolejnych działań wymaga udostępnianie stanowisk archeologicznych turystom - organizacji tras zwiedzania, znaków informacyjnych, pawilonów dla obsługi technicznej, oświetlenia, ogrodzeń, parkingów. Ochrona zabytków archeologicznych musi też uwzględniać współczesne standardy i zagrożenia, m.in. zapewnienie dostępności (fizycznej) i inkluzywności (kulturowej), dostosowanie do zmian klimatycznych, odpowiadać na rosnące zagrożenie nielegalnym handlem artefaktami archeologicznymi. Suma wymagań i ograniczeń sprawia, że ochrona zabytków

archeologicznych jest trudnym i złożonym zadaniem. Każde stanowisko archeologiczne wymaga indywidualnego zabezpieczenia, ale bardzo przydatne jest formułowanie aktualnych zasad teoretycznych postępowania i jak najszerza wymiana doświadczeń. Warto też przypomnieć i osadzić we współczesnym kontekście zapisy kluczowych dokumentów dotyczących ochrony dziedzictwa archeologicznego – Karty Lozańskiej przyjętej przez ICOMOS (1990) i Konwencji Maltańskiej przyjętej przez Radę Europy (1992).

2. CELE I ZAKRES TEMATYCZNY KONFERENCJI

Celem konferencji Ochrona dziedzictwa archeologicznego: teoria i praktyka – problemy i wyzwania jest wszechstronne przedyskutowanie problemu ochrony, zagospodarowania i urządzania zabytków archeologicznych. Środowiskowa dyskusja będzie dotyczyła podstaw teoretycznych i doświadczeń praktycznych. Dla wypracowania wniosków ważne są opinie i doświadczenia wszystkich partnerów uczestniczących w utrzymaniu tej grupy zabytków – m.in. konserwatorów, archeologów, służb konserwatorskich, zarządców.

Konferencja będzie podzielona na 4 sesje tematyczne:

1. Teoretyczne podstawy ochrony zabytków archeologicznych /teoria konserwatorska/
2. Metody i formy ochrony zabytków archeologicznych /metodologia/
3. Problemy i wyzwania w ochronie zabytków archeologicznych
4. Przykłady najlepszych praktyk w ochronie zabytków archeologicznych /praktyka/

Zapraszamy do przygotowania wystąpień dotyczących wszystkich aspektów związanych z ochroną i udostępnianiem zabytków archeologicznych, zarówno z perspektywy teoretycznej jak i praktycznej. Wystąpienia powinny przedstawiać dobre rozwiązania, problemy i wyzwania. Mamy nadzieję, że konferencja organizowana przez Polski Komitet Narodowy ICOMOS pozwoli opracować wnioski pomoce w ochronie i zarządzaniu zasobem dziedzictwa archeologicznego.

3. INFORMACJE ORGANIZACYJNE

Streszczenia proponowanych referatów należy przesłać do dnia **15 marca 2026 r.** na adres e-mail:

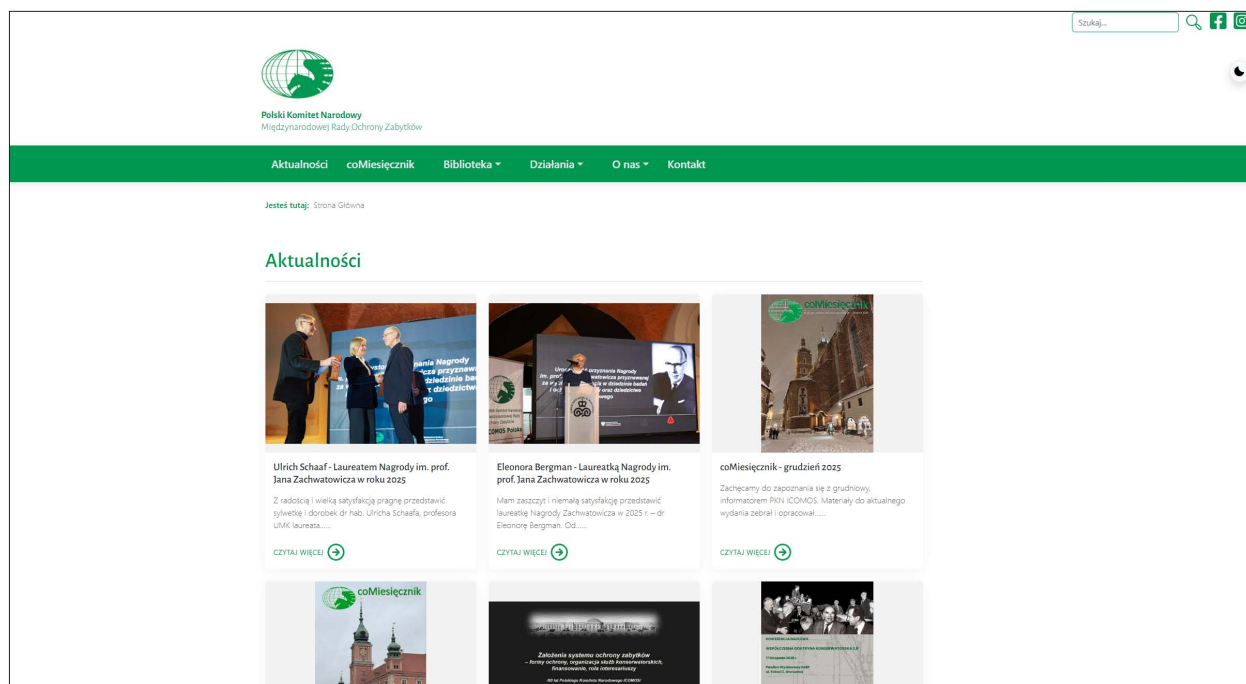
sekretariat@icomos-poland.org

Streszczenia nie powinny przekraczać 300 słów (przedstawienie tez referatu w punktach ułatwi recenzentom zrozumienie ich koncepcji). Autorzy wystąpień konferencyjnych proszeni są o wskazanie sesji, w ramach której jest proponowany referat (sesja 1, 2, 3, 4).

Wyboru referatów do wygłoszone podczas konferencji dokonają recenzenci powołani przez Komitet Organizacyjny konferencji. Autorzy referatów zostaną poinformowani o decyzji recenzentów do dnia **10 kwietnia 2026 r.**

Materiały konferencyjne zostaną opublikowane w czasopiśmie naukowym „Ochrona Dziedzictwa Kulturowego”.

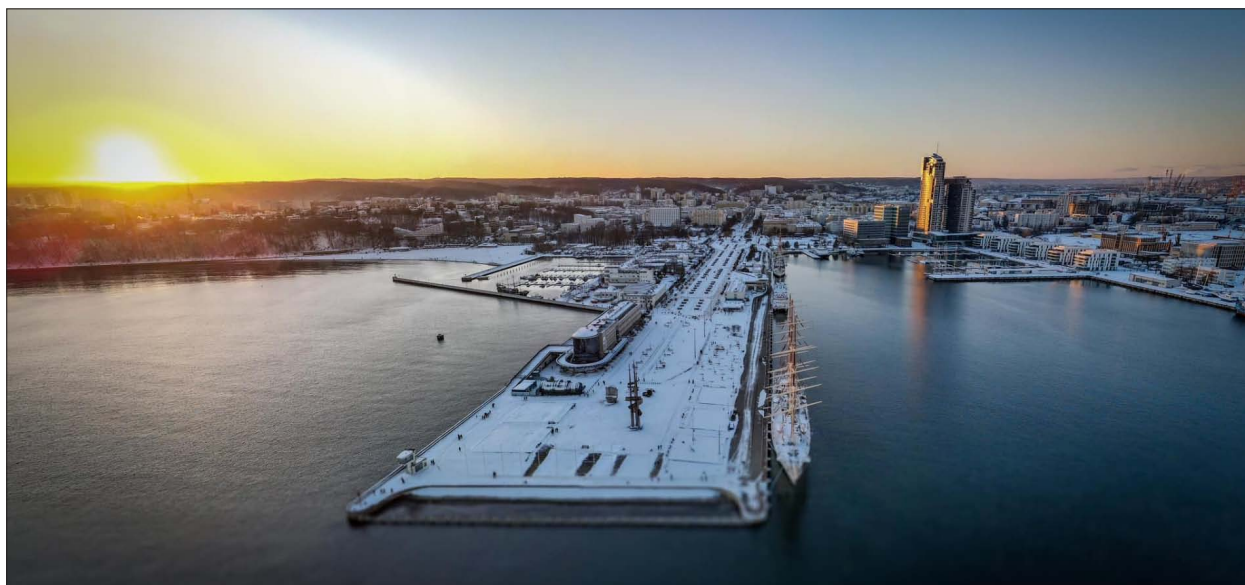

Szanowni Państwo!

W nowy rok wchodzimy także z nową stroną internetową, dostępną jednakowoż pod niezmiennym adresem. Zapraszamy do odwiedzenia nowej strony!

<https://www.icomos-poland.org/pl/>

Modernistyczne Centrum Gdyni – polski kandydat na Lista Światowego Dziedzictwa UNESCO

Modernistyczne Centrum Gdyni – polski kandydat na Lista Światowego Dziedzictwa UNESCO na ostatnim etapie przed sesją KŚD. Jak już informowaliśmy MODERNISTYCZNE ŚRÓDMIEŚCIE GDYNI jest oficjalnym kandydatem RP do wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

W połowie stycznia br. zakończył się ostatni etap opracowania wyjaśnień i uzupełnień do dokumentacji, która posłuży do ostatecznej oceny wniosku. Wniosek został oficjalnie złożony w 2023 r., a dwa lata później w czasie 47. sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO w Paryżu zaprezentowano zgłoszoną przez Polskę kandydaturę. W Ewaluacji przygotowanej przez ICOMOS została sformułowana ocena, że nominowane dobro wykazuje wyjątkową wartość uniwersalną (OVU) - w skali światowej jest to niepowtarzalny układ urbanistyczny Modernistycznego Centrum Miasta. Eksperti ICOMOS poprosili przy tym o dodatkowe informacje, co jest zrozumiałe z uwagi na bardzo duży obszar, który został zgłoszony. Rekomendacja została przyjęta przez Komitet Światowego Dziedzictwa i Państwo Stronę. Generalna Konserwator Zabytków zadeklarowała, że w terminie do 1 lutego 2026 r. zostanie złożona dokumentacja uzupełniająca tak aby kandydatura Gdyni mogła być ponownie przedstawiona Komitetowi Światowego Dziedzictwa na kolejnej sesji w 2026 r. Rekomendacje zawarte w Ewaluacji przyjęte na 47. sesji przez KŚD UNESCO, dotyczą kwestii bardzo szczegółowych, ściśle związanych z organizacją nadzoru i ochroną Centrum Gdyni. Odpowiedzi przygotował przez ostatnie miesiące zespół Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w Gdyni w składzie Robert Hirsch, Celina Łozowska i Luiza Skrzypkowska. Dokumentacja została zweryfikowana m.in. pod kątem wytycznych operacyjnych do realizacji Konwencji z 1972 r. przez ekspertów Narodowego Instytutu Dziedzictwa przy udziale przedstawicieli Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN.

20 stycznia br. komplet gotowych materiałów został przekazany przez Biuro MKZ bezpośrednio do DOZ MKiDN celem przesłania do Centrum Światowego Dziedzictwa w Paryżu. Już otrzymana w zeszłym roku ocena dobra i jego stanu zachowania oraz ochrony pozwala na optymizm i daje podstawy sądzić, że Modernistyczne Śródmieście Gdyni ma duże szanse na wpisanie na WHL UNESCO na 48. sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa, która odbędzie się w Korei Południowej, w Busan w lipcu 2026 r. Takie rozstrzygnięcie byłoby wielkim sukcesem wieńczącym konsekwentne działania prowadzone w Gdyni od ponad 20 lat, obejmujące ochronę, rewaloryzację i popularyzację lokalnego dziedzictwa. Oznaczałoby to też docenienie uniwersalnej wartości wielkiego dzieła odrodzonej Polski, jakim była budowa Gdyni.

INTRODUCING

DIRECTOR
GENERAL

CÉLINE
NOGUÈS-WEBER

I am honoured to join ICOMOS and grateful for the trust placed in me. As a unique organisation at the crossroads of international cooperation and scientific excellence, ICOMOS embodies the values of integrity, cooperation and service, which I will strive to uphold in the service of heritage expert communities and the common good.

ICOMOS

Céline NOGUES-WEBER has spent her entire career working for public interest organisations, notably an NGO fighting avoidable blindness in Francophone Africa (Organisation pour la Prévention de la Cécité) and France's national firefighter's federation (Fédération nationale des sapeurs-pompiers de France).

With over two decades of leadership in the non-profit and social impact sector, Ms. NOGUÈS-WEBER combines strategic vision, operational excellence and a commitment to mission-driven impact in health, solidarity and civil society.

She succeeds Marie-Laure LAVENIR, who spent 11 years expanding ICOMOS' network, particularly in Africa, advancing climate action initiatives, developing international projects in untapped areas, and nurturing relationships with ICOMOS' partners.

ICOMOS warmly congratulates our new Director General, and wishes Ms. Nogues-Weber lots of success in her new role!

Symposium on Architectural and Urban Conservation (Aula Magna, School of Architecture), and Study Tours in the ALBAYZIN and the ALHAMBRA

LEARNING FROM GRANADA: Architectural and Urban Conservation

The ICOMOS-CIF 2026 Symposium will take place at the Aula Magna of the School of Architecture of the Universidad de Granada on Wednesday 11th March 2026, followed by Study Tours in the ALBAYZIN on 12th March and the ALHAMBRA on 13th March. We aim to provide attendees with the opportunity to learn from leading conservation architects, urban conservators, policy makers and academics, using the city of Granada and its architectural and urban heritage as a place of learning. Through their presentations, attendees will also learn about the importance of previous interventions, in particular the work of Leopoldo Torres Balbás in the Alhambra between 1923-1936.

We will discuss both about the state-of-the art and the current challenges in Urban and Architectural Conservation, including the implementation of the Council of Europe's 1985 Granada Convention and the 2024 EU Energy Performance of Buildings Directive (EPBD), and their implications and current status in policy, education and training, locally and globally. The Symposium and Study Tours are particularly addressed to policy and decision-makers, educators and students. The results from the ongoing ICOMOS-CIF GACETS (Global Architectural Conservation Education and Training Survey) project and the publication "Architect Maria Letizia (Cina) Conforto: complete writings" we will be also presented. The outcomes from the Symposium will inform the ICOMOS-CIF priorities for the coming years.

More information:

<https://www.eventbrite.fr/e/icomos-cif-2026-symposium-learning-from-granada-11th-13th-march-2026-tickets-1972691780218?aff=ebdsoporgprofile>

The 27th Symposium and Annual Meeting of the Wood Committee (IIBC) of International Council on Monuments and Sites (ICOMOS) will be held on May 21-23, 2025 at the Faculty of Architecture and Design, Samsun University. The event will be held under the main theme of “Resilient Heritage: Preparedness, Response and Recovery” and will also include a special session on fire risks. The symposium, which will address the protection of wooden construction heritage, regional and global challenges and solution proposals, will be open to experts from Turkey and around the world. The event focuses on the Black Sea Region’s wooden construction heritage, natural risks such as fire and earthquake, as well as climate change, sustainable conservation methods and public awareness. The three-day symposium includes scientific sessions, wood workshop and a special technical tour program where wooden heritage in the Black Sea Region will be visited. In addition, the papers participating in the symposium will be published in an open access conference book after scientific evaluations.

Event Program:

A wide range of sessions have been planned for the event, from the effects of risks such as fire and earthquake on the wooden construction heritage to the common conservation problems of the Black Sea Region. In addition, a workshop with the participation of local carpenters and restoration students will provide participants with the opportunity to learn traditional woodworking techniques. On the last day of the event, a field trip to the heritage in Black Sea region close to the venue will provide the opportunity to see the rich wooden heritage of the region in person.

Application and Call for Papers:

Those who wish to participate in the symposium with a paper or poster presentation can send their abstracts to: iibcsymposium@gmail.com until March 10, 2025.

Selected papers will be announced on March 24, 2025.

All presented papers during the event will be published later.

To contribute to the preservation of timber construction heritage and meet with international experts at this important event, you can visit <https://iibc25turkiye.samsun.edu.tr> or contact the organizing committee at: iibcsymposium@gmail.com.

More information:

<https://iibc25turkiye.samsun.edu.tr/>

22nd ICOMOS General Assembly and Scientific Symposium 2026
LIVING HERITAGE: RESPECT - ENHANCE - ACCEPT - PARTNERSHIP
Borneo Convention Centre, Kuching, 17-24 October 2026

ICOMOS GA26 KUCHING, SARAWAK MALAYSIA

Join 2,000 cultural heritage experts from 130 countries to discuss development and conservation at the prestigious ICOMOS GA2026, being held for the first time in Malaysia. The event is expected to bring social, cultural and economic benefits to Sarawak and Malaysia in line with the commitment to protect and manage cultural heritage. The aim is to learn from ICOMOS GA2026 how to modernise while safeguarding our cultural and heritage assets and how to foster peace and respect in a complex world by celebrating and preserving our culture and heritage.

More information:

<https://www.icomosga2026.org.my>

and:

<https://www.icomos.org/actualite/save-the-date-ga-2026/>

Call for Applications: READY Track 2 – Safeguarding Heritage Cities, Sites, Buildings, Living Traditions and Practices in the face of Disasters, Extreme Weather Events and Complex Emergencies

Funded by the European Union

ICCROM

READY Track 2 Call for Applications

Safeguarding Heritage Cities, Sites, Buildings, Living Traditions and Practices in the face of Disasters, Extreme Weather Events and Complex Emergencies

Apply by 31 March 2026

Are disasters, climate extremes, or conflict increasingly threatening the heritage places and associated living traditions under your responsibility?

Do you work as a site manager, architect, engineer, urban planner, civil protection or disaster risk management professional, or with communities safeguarding living traditions linked to heritage cities, sites and buildings?

Are you looking for practical tools, cross-sector coordination, and hands-on training to reduce risks before the next emergency strikes?

Join READY Track 2 – Safeguarding Heritage Cities, Sites, Buildings, Living Traditions and Practices in the face of Disasters, Extreme Weather Events and Complex Emergencies – a hybrid, customized capacity development initiative aimed at managing risks from extreme weather, disasters, and armed conflict to immovable heritage and associated living traditions.

Applications are now open for READY Track 2, a fully funded international training programme on safeguarding immovable, archaeological and intangible cultural heritage in the face of disasters, climate risks and complex emergencies.

READY Track 2 is delivered by ICCROM's First Aid and Resilience for Cultural Heritage in Times of Crisis (FAR) Programme, in partnership with the European Commission's Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (DG EAC), and funded by the European Union through the Creative Europe Programme. The training will be hosted by the National Institute of Heritage, Romania (TBC) and implemented in collaboration with technical partners across Europe.

To apply, please complete all mandatory fields in the online application form by 31 March 2026.

Preliminary selection will be finalized by 30 April 2026. If selected, you will be invited for an online interview during the first week of May 2026.

More information:

<https://www.iccrom.org/courses/call-applications-ready-track-2-safeguarding-heritage-cities-sites-buildings-traditions>

KOMISJA DREWNA

fot. PKN ICOMOS/ Dominik Mączyński, przewodniczący Komisji DREWNA

KOMISJA DREWNA, działająca w PKN ICOMOS najbardziej „odwiedzaną” Komisją w 2025 r. Niniejsza Komisja Naukowa zajęła 1. miejsce.

Jest to wynik pod względem ilości odwiedzin „dedykowanej zakładki”, pośród wszystkich Komisji Naukowych PKN ICOMOS. W 2025 r. liczba pobranych materiałów przez użytkowników, a powstałych w działalności tej Komisji wyniosła: 9110 pobrań (stan na dzień 31.12.2025 r.)

Serdecznie gratulujemy wyniku członkom Komisji DREWNA.

Od czasów powstania Komisji, średnia odślon każdej z pozycji kształtowała się na poziomie między 1500 do 4000. Niewątpliwym liderem były materiały prof. Tajchmana, których liczba odślon (prawie każdej) przekraczała po kilkadziesiąt tysięcy - to właśnie bardzo zawyżyło wynik i wykazało bardzo duże zainteresowanie tego typu opracowaniami zawierającymi systematyki i typologie.

Z ciekawostek: w okresie 2015-2025 r - liczba wszystkich odślon zakładki Komisji DREWNA: wyniosła około 603854 odwiedzin.

Pragniemy przypomnieć, że również ta Komisja była odpowiedzialna za przygotowanie III semestru z cyklu „OTWARTYCH WYKŁADÓW PKN ICOMOS”, za co serdecznie dziękujemy.

Informujemy, że zapis filmowy z wykładów jest dostępny na platformie YouTube na naszym kanale PKN ICOMOS, link poniżej: <https://www.youtube.com/@pknicomos2024>

Komisja DREWNA Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS (Wood Committee) jest jedną ze specjalistycznych Komisji Naukowych Polskiego Narodowego Komitetu ICOMOS. Została utworzona w 2013 r. jako kontynuacja dotychczasowej Komisji Architektury Drewnianej. Zmiana nazwy Komisji była podyktowana zamiarem znacznego rozszerzenia jej spektrum działania.

KOMISJA DREWNA zajmuje się problematyką badań i konserwacji zabytkowego drewna, które występuje w formie konstrukcji, elementów wystroju lub stanowi podłoża niosące inne warstwy np. malarskie, a także ochroną drewna przed pożarami i biodeterioracją. Problematyka ochrony i badań drewna zabytkowego jest także rozszerzona np. o zagadnienia związane z drewnem archeologicznym, dendrochronologią, mykologią oraz o inne specjalistyczne dziedziny.

Na stronie internetowej PKN ICOMOS, na podstronie (patrz zakładka) Komisji Drewna są zamieszczone przydatne dla konserwatorów informacje, krajowe i zagraniczne publikacje oraz linki do specjalistycznych jednostek badawczych, przydatne dla konserwatorów zabytków, badaczy zabytkowej architektury i struktur drewnianych oraz dla osób interesujących się tą problematyką.

Przewodniczącym Komisji Drewna jest mgr inż. arch. Dominik Mączyński.

Link do zakładki poniżej, serdecznie zachęcamy do jej odwiedzenia:

<https://icomos-poland.org/pl/o-nas/komisje/20-komisja-drewna.html>

Już dziś zapraszamy do śledzenia FB i Instagrama aby dowiedzieć się, która Komisja zajęła 2. miejsce za 2025 r.

fot. PKN ICOMOS/ Dominik Mączyński, przewodniczący Komisji Drewna

**6th International Conference on Energy Efficiency in Historic Buildings (EEHB)
European Parliament in Strasbourg (France), 13-14 October 2026.**

EEHB 2026

The 6th International Conference on Energy Efficiency in Historic Buildings
13-14 October 2026, Strasbourg, France

As the struggle against climate change becomes increasingly urgent, the role of the building sector is crucial in achieving global CO₂ reduction goals. Historic buildings represent a significant part of our built environment, accounting for one-fourth of the building stock in Europe. They define the nature and identity of many cities and can only remain if preserved as thriving and functional spaces. To safeguard this heritage for future generations, we need to identify energy retrofit approaches and solutions that align with conservation principles. These solutions should preserve historic and aesthetic values while enhancing comfort, reducing energy bills and minimizing environmental impact. EEHB 2026 will bring together researchers, practitioners, and policymakers to explore the latest advancements in energy efficiency for historic buildings. This 6th conference will focus on key topics such as:

- Climate change impact on indoor climate;
- Bio-based materials;
- AI and digital tools for heritage retrofit;
- Governance issues and public policies;
- Inspiring case studies;
- Building physics applied to historic buildings (hygrothermal transfer, material properties, etc.);
- Training and guidelines for professionals;
- Role of social sciences in retrofitting historic buildings.

More information:

<https://eehb2026.sciencesconf.org/?lang=en>

IX Międzynarodowa Konferencja konserwatorska

„Tekstylia w zabytkach. Badania – konserwacja – innowacje” / “Textiles in Artifacts. Research – Conservation – Innovation”

Toruń, 15-17.04.2026 r.

Katedra Konserwacji-Restauracji Papieru i Skóry, Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata zapraszają na IX Międzynarodową Konferencję Konserwatorską „Tekstylia w zabytkach. Badania – konserwacja – innowacje”, która odbędzie się w dniach 15-17 kwietnia 2026 r. w Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” przy ul. Wały gen. Sikorskiego 13 w Toruniu.

Konferencja poświęcona będzie zagadnieniom związanym z obiektami złożonymi, w których jednymi z elementów są tekstylia. Produkcja, handel i ich ochrona, to powiązane ze sobą tematy, które łączą wiele wpływów i dziedzin, a te obejmują istotne, nakładające się na siebie aspekty dziedzictwa materialnego i niematerialnego, kultury, wiedzy oraz najnowocześniejszych badań. W dobie dynamicznego rozwoju nauki i technologii konserwacja tekstyliów zabytkowych zyskuje zupełnie nowe narzędzia, metody i materiały. Na konferencji poruszone zostaną kwestie nowoczesnych (ale nie tylko) rozwiązań stosowanych w badaniach, konserwacji, rekonstrukcji, przechowywaniu i ekspozycji tekstyliów, zwłaszcza w przypadkach wymagających niestandardowego podejścia – np. w obiektach złożonych materiałowo, wielkoformatowych lub w stanie destrukcyjnym z uwzględnieniem wyzwań kulturowych i środowiskowych. Szczególna uwaga zostanie poświęcona innowacjom technologicznym i interdyscyplinarnym praktykom, które mają potencjał, aby zmienić konserwację tekstyliów – zarówno w dużych instytucjach muzealnych, jak i w mniejszych pracowniach konserwatorskich.

Wydarzenie to będzie okazją do prezentacji wyników badań i doświadczeń, ale również do wymiany poglądów środowisk naukowych i praktyków zajmujących się tekstyliami, które stanowią nieodłączną część dziedzictwa materialnego i niematerialnego.

Rejestracja na stronie:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdOoCn9SaD4MsQfXlrGFurlORKguJ4ZwzUtJwxCMT807mb9lg/viewform>

Opłata konferencyjna

Opłata konferencyjna zawiera wpisowe, udział w sesjach referatowo – posterowych, wyżywienie (15-16.04.2026), materiały konferencyjne – 600 PLN brutto; 450 PLN brutto – prelegenci; z opłaty zwolnieni są studenci Noclegi rezerwowane są indywidualnie.

Opłatę należy uiścić do 15.02.2026. Brak wpłaty jest jednoznaczny z rezygnacją z udziału w Konferencji. Rezygnacja z udziału w Konferencji po 28.02.2026 oraz nieobecność na Konferencji nie uprawniają do otrzymania zwrotu opłaty konferencyjnej.

Więcej informacji na stronie:

https://plc.umk.pl/pages/main_page

Wydarzenia

Konkurs „Zabytek Zadbany” edycja 2026

Kolejna edycja konkursu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków „Zabytek Zadbany” właśnie wystartowała! To prestiżowe przedsięwzięcie, które od pół wieku promuje najlepsze praktyki w opiece nad zabytkami, po raz kolejny daje właścicielom, posiadaczom i zarządcom zabytków szansę na wyróżnienie za wzorowe działania konserwatorskie, adaptacyjne i opiekuńcze. Narodowy Instytut Dziedzictwa od 2011 roku prowadzi procedurę konkursową. W tym roku zgłoszenia przyjmujemy do 15 lutego 2026 r.

Kto może zgłosić obiekt do konkursu?

- właściciele, posiadacze i zarządcy obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości, którzy wzorowo wywiązują się z obowiązku opieki nad zabytkami;
- Wojewódzcy Konserwatorzy Zabytków, kierownicy delegatur Wojewódzkich Urzędów Ochrony Zabytków oraz konserwatorzy samorządowi.

Jakie warunki musi spełniać zgłoszony zabytek?

- obiekt musi być wpisany indywidualnie do rejestru zabytków nieruchomości;
- wszystkie prace konserwatorskie, badawcze i budowlane przy zabytku powinny być wykonane zgodnie z pozwoleniem właściwego organu ochrony zabytków;
- prace przy zabytku muszą być zakończone w okresie 5 lat od roku poprzedzającego złożenie wniosku;
- do kategorii specjalnej właściwego użytkowania i stałej opieki nad zabytkiem mogą być zgłoszone obiekty, przy których prowadzono działania, w tym prace pielęgnacyjno-porządkowe, przez co najmniej 10 lat poprzedzających rok złożenia wniosku.

Harmonogram konkursu:

Do 15 lutego 2026 r. – przesłanie dokumentacji zgłoszeniowej na adres sekretariatu Konkursu:

Narodowy Instytut Dziedzictwa, Oddział Terenowy w Olsztynie
ul. 11 Listopada 4, 10-104 Olsztyn, z dopiskiem „Zabytek Zadbany”

Do 31 października – ogłoszenie listy nagrodzonych i wyróżnionych oraz uroczysta gala wręczenia nagród.

Więcej informacji na stronie:

<https://nid.pl/2025/12/29/zabytek-zadbany-edycja-2026/>

Gdynia zaprasza na setne urodziny

Pokaz tysiąca dronów, baśniowa opowieść o Gdyni w technologii w 3D Video Projection Mapping, najdłuższy wspólny stół, koncerty, spektakle, wielkie widowisko uliczne, darmowe przejazdy na wydarzenia kulturalne, start Tour de Pologne, mistrzostwa Polski w tenisie ziemnym, stuleciowe edycje Opener'a, Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych, Ironmana a także wiele innych atrakcji przygotowała Gdynia na swoje setne urodziny.

Po odzyskaniu niepodległości, a wraz z nim, dostępu do morza, Polska zapragnęła ponownie otworzyć okno na świat. Jednak mały skrawek wybrzeża bałtyckiego jaki otrzymaliśmy na mocy Traktatu Wersalskiego, nie posiadał portu. Mobilizacja w narodzie była tak wielka, że i miasto, i port zbudowano w niespełną dekadę. Tak właśnie, dokładnie sto lat temu, powstała Gdynia.

Gdynia to historia pokoleń ludzi, dla których jest ona nie tylko punktem na mapie. To dom, wspólna tożsamość i duma. Ludzie budujący Gdynię robili to z myślą o przyszłości swojej Ojczyzny i swoich potomków. Przyjeżdżali tu z różnych stron, a jednak pokochali to miejsce i osiedlili się tu na stałe. Gdyńskie dziedzictwo to również ludność, która żyła tutaj na długo przed powstaniem miasta. O niej także pamiętamy. Dziś kolejne pokolenia tworzą współczesną Gdynię. Razem sprawimy, że ten jubileuszowy rok stanie się niezapomnianym przeżyciem i wspomnieniem przekazywanym kolejnym pokoleniom – mówi Aleksandra Kosiorek, prezydent Gdyni. – Zapraszamy wszystkich – z bliska i daleka – by uczcili go z nami!

Choć najważniejszą datą jest 10 lutego, setną rocznicę nadania praw miejskich Gdynia świętować będzie cały 2026 rok, który Senat Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił Rokiem Miasta Gdyni.

Więcej informacji na stronie:

<https://100.gdynia.pl/pl/aktualnosci/gdynia-zaprasza-na-setne-urodziny>

Wystawy

Niech nas widzą! – do 8 lutego 2026 r.

Ubiór to język. Od szat królewskich po ekstrawaganckie kreacje współczesnych wizjonerów mody – nieustannie sygnalizuje tożsamość, władzę, status społeczny, gust i poglądy. Potrafi mówić wprost, ale i zdradzać więcej, niż byśmy chcieli. Bywa zarówno narzędziem ucisku, jak i symbolem wyzwolenia. Odzwierciedla zmiany społeczne i jednocześnie łączy z tradycją, którą niekiedy przetwarza w sposób ironiczny. Zobacz wystawę, która na przykładzie znakomitych dzieł malarstwa, rzeźby i sztuki użytkowej śledzi znaki ukryte w stroju, pozwalając czytać go jak książkę.

Godziny otwarcia:

wtorek–piątek: 10.00–17.00 (ostatnie wejście o godz. 16.00)

sobota–niedziela: 10.00–20.00 (ostatnie wejście o godz. 18.30)

poniedziałek: nieczynne

Uwaga! W ostatnim tygodniu trwania (3–8 lutego) wystawa będzie czynna w godzinach 10.00–20.00 (ostatnie wejście o godz. 18.30)

więcej informacji na stronie

<https://www.zamek-krolewski.pl/niech-nas-widza>

Wileński Dom Historii stanie się przestrzenią spotkania dwóch odległych światów. Od 5 lutego do 2 sierpnia 2026 roku widzowie będą mogli zgłębić tajemnice kultury Ajnów oraz niezwykle losy człowieka, który uratował ich dziedzictwo od zapomnienia. Wystawa „Dusza pomiędzy światami” to nie tylko hołd dla Bronisława Piłsudskiego w 160. rocznicę jego urodzin, ale także fascynująca opowieść o pasji badawczej silniejszej niż carskie zesłanie.

Choć w powszechnej świadomości nazwisko Piłsudski kojarzy się przede wszystkim z architektem polskiej niepodległości, jego starszy brat, Bronisław Piłsudski, zapisał się w historii jako jeden z najwybitniejszych etnografów przełomu XIX i XX wieku. Na daleki Sachalin trafił w 1887 roku jako więzień polityczny, skazany za udział w spisku na życie cara Aleksandra III. To właśnie tam, w surowych warunkach, narodziła się jego fascynacja rdzennymi ludami Dalekiego Wschodu. Nie uległ rezygnacji, zamiast tego Piłsudski poświęcił się dokumentowaniu ginącej kultury Ajnów, pierwotnych mieszkańców północnej Japonii i Sachalinu. Jego podejście cechowała niezwykła jak na tamte czasy empatia oraz innowacyjność techniczna. Jako pionier antropologii wizualnej i dźwiękowej, wykorzystywał fonograf Edisona, by na woskowych wałkach utrwalić unikatowe pieśni, legendy i obrzędy, które dziś stanowią bezcenne źródło wiedzy dla naukowców z całego świata.

Wystawa w Wilnie ukazuje Piłsudskiego jako postać łączącą narody. Jego dorobek stanowi wspólne dziedzictwo Polski, Litwy oraz Japonii, będąc dowodem na to, że prawdziwa nauka nie zna granic, a wrażliwość na „Innego” pozwala ocalić to, co najbardziej kruche w ludzkiej historii.

W najbliższym czasie odbędzie się w Wilnie również prezentacja publikacji poświęconej badaczowi. Instytut Polonika wydał opracowane naukowo dzienniki Bronisława Piłsudskiego, nad którymi pieczę merytoryczną sprawowała dr hab. Jolanta Żyndul.

Szczegóły dotyczące wydarzenia podamy wkrótce.

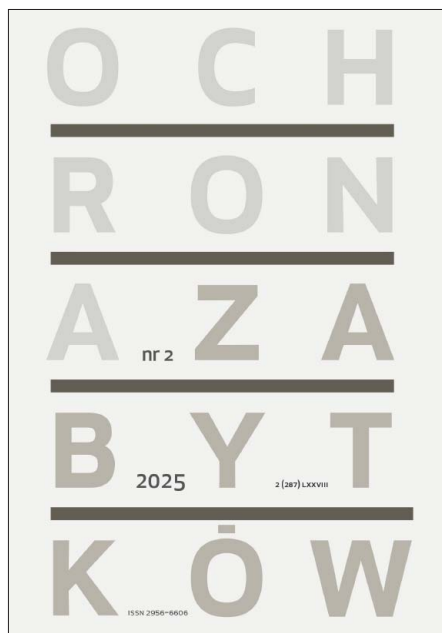
Instytut Polonika jest jednym z partnerów wystawy, której głównym organizatorem jest Litewskie Muzeum Narodowe.

Więcej informacji na stronie:

<https://Inm.lt/en/events/international-exhibition-a-soul-between-worlds>

<https://polonika.pl/co-nowego-/dusza-pomiedzy-swiatami-wystawa-o-bronislawie-pilsudskim-w-wilnie>

Nowy numer „Ochrony Zabytków” (2/2025) już dostępny

Najnowszy numer „Ochrony Zabytków” w dużej mierze poświęcony jest roli nowoczesnych technologii w ochronie i badaniach dziedzictwa kulturowego. Dynamiczny rozwój narzędzi cyfrowych, takich jak skanowanie, obrazowanie, modelowanie 3D czy analizy spektralne, zmienia dziś sposób dokumentowania i poznawania zabytków, co pozwala na coraz bardziej precyzyjne badania przy zachowaniu fundamentalnych zasad konserwatorskich.

Najnowszy numer czasopisma zawiera artykuły prezentujące praktyczne zastosowania nowych technologii oraz refleksje nad ich znaczeniem dla przyszłości konserwacji i badań nad dziedzictwem. Część tekstów nawiązuje do zagadnień omawianych podczas konferencji ETHER – Eternal Heritage / Wieczne Dziedzictwo, która odbyła się w listopadzie 2024 roku w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Autorzy poruszają m.in. kwestie dokumentacji cyfrowej w archeologii i architekturze, integracji danych przestrzennych oraz uwarunkowań prawnych takich działań.

Pozostałe artykuły ukazują szerokie spektrum zainteresowań badawczych autorów, od romańskiej siedziby możnowładczej, przez zabytkowe założenie pałacowo-ogrodowe Sieniawskich-Czapskich w Warszawie, po zagadnienia zarządzania dziedzictwem przemysłowym na przykładzie Nowej Huty. W numerze nie zabrakło także studiów nad techniką i technologią wykonania XVII-wiecznego obrazu Matki Boskiej Hermanickiej oraz analiz poświęconych zwalczaniu grzyba *Serpula lacrymans*, odwiecznego wroga zabytkowego drewna.

Nowe metody dokumentacji zostały zestawione z tradycyjnymi inwentarzami i opisami archiwalnymi, co pozwala spojrzeć na proces ochrony zabytków w długiej perspektywie historycznej. W jednym z artykułów przedstawiono również wieloletni wkład Polski w działania Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO, w kontekście wyboru naszego kraju na członka tego gremium na kadencję 2025–2029. Numer zamykają wspomnienia poświęcone Wojciechowi Jankowskiemu i Magdalenie Różiewicz, osobom szczególnie zasłużonym dla ochrony zabytków.

Pobierz aktualny numer:

<https://ochronazabytkow.nid.pl/numery/ochrona-zabytkow-2-2025/>

**U źródeł współczesnej konserwacji malarstwa w Polsce.
Studium działalności Bohdana Marconiego.
Nagroda dla Anny Czerwińskiej-Walczak.**

Anna Czerwińska-Walczak

U źródeł współczesnej
konserwacji malarstwa
w Polsce

Studium działalności

Bohdana

Marconiego

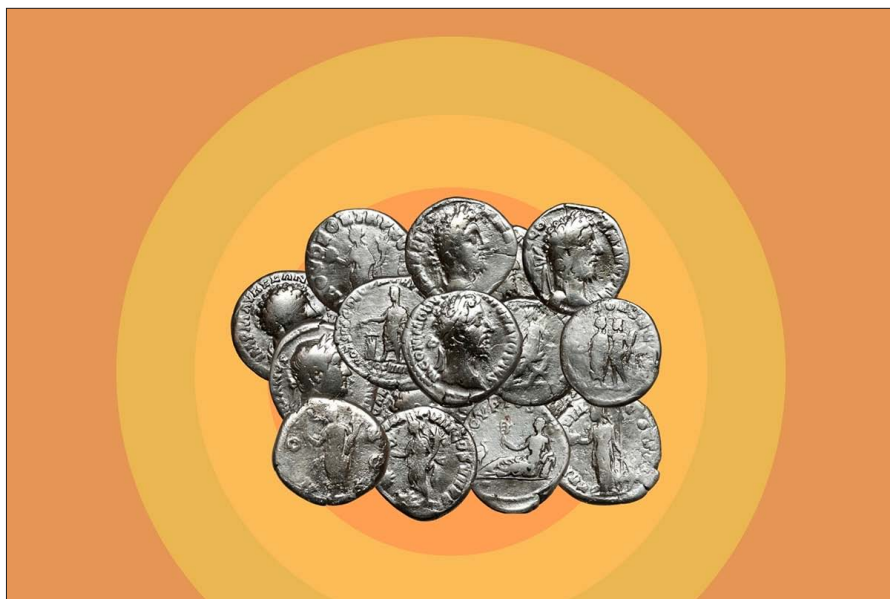
Fundacja im. Ks. Janusza Stanisława Pasierba przyznała nagrodę dr Annie Czerwińskiej-Walczak, autorce książki *U źródeł współczesnej konserwacji malarstwa w Polsce. Studium działalności Bohdana Marconiego*. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 11 grudnia 2025 r. na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Publikacja, współwydana przez Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie oraz Narodowy Instytut Dziedzictwa, została uhonorowana prestiżowym wyróżnieniem ustanowionym w 1996 r., przyznawanym za twórczość i badania naukowe hołdujące wartościom chrześcijańskim i humanistycznym. Laureatka jest członkinią prezydium PKN ICOMOS.

Ks. M.in. Janusz Stanisław Pasierb (1929–1993) był historykiem sztuki, eseistą i poetą, związanym m.in. ze Stowarzyszeniem Historyków Sztuki, Instytutem Sztuki PAN oraz PKN ICOMOS; autorem ponad 400 publikacji, w tym fundamentalnej pracy *Ochrona zabytków sztuki kościelnej* (1968)

Publikacja dostępna na stronie:

<https://wilanow-palac.pl/produkt/u-zrodel-wspolczesnej-konserwacji-malarstwa-w-polsce-studium-dzialalnosci-bohdana-marconiego>

Wyniki naboru do programu „Ochrona zabytków archeologicznych” 2026

Znamy wyniki naboru do programu „Ochrona zabytków archeologicznych” 2026! Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznał dofinansowanie 28 projektom, które przyczynią się do lepszego poznania, ochrony i dokumentacji dziedzictwa archeologicznego w Polsce.

Spośród wyróżnionych inicjatyw 18 zadań zostanie zrealizowanych w 2026 roku, natomiast 10 projektów będzie prowadzonych w systemie dwuletnim (2026–2027). Przyznane dotacje uwzględniają także decyzje podjęte w ramach rezerwy Ministra. Wyniki naboru są już dostępne w Systemie Obsługi Programów (SOP) na kontaktach wnioskodawców.

Program „Ochrona zabytków archeologicznych” wspiera działania związane z rozpoznaniem, dokumentacją oraz opracowaniem wyników badań archeologicznych, a także popularyzacją wiedzy o dziedzictwie archeologicznym w Polsce.

Struktura dofinansowanych projektów:

- 18 projektów realizowanych w 2026 roku (w tym 15 jednorocznych i 3 dwuletnie z dofinansowaniem na pierwszy rok realizacji),
- 10 projektów dwuletnich na lata 2026–2027.

Wnioskodawcy, którym przyznano dofinansowanie, w najbliższych dniach otrzymają szczegółowe wytyczne dotyczące złożenia aktualizacji wniosków.

Szczegółowe informacje o wynikach naboru dostępne są na stronie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

<https://www.gov.pl/web/kultura/wyniki-naboru-do-programu-ochrona-zabytkow-archeologicznych-2026>

oraz:

<https://nid.pl/2026/01/14/wyniki-naboru-oza-2026>

Palmyra – starożytne syryjskie miasto na środku pustyni – stała się dekadę temu symbolem barbarzyńskiej destrukcji. Wówczas świat obiegły zdjęcia terrorystów z tzw. Państwa Islamskiego wysadzających zabytki architektury, w tym świątynie i niszczących bezcenne rzeźby. Dziś, po latach wojny, polscy archeolodzy z Uniwersytetu Warszawskiego szykują powrót do miasta w ramach programu PROTECT – zorganizowanej akcji mającej na celu udokumentowanie strat i przywrócenie świetności Palmyry. To kolejny etap trwającej ponad 65 lat obecności polskich badaczy w tym miejscu.

Rok 2026 ma być punktem zwrotnym. Polski zespół planuje pierwszą wstępną ekspedycję w ramach projektu PROTECT – na długo zanim rozpoczną się zaplanowane z rozmachem prace wykopaliskowe. Nie są one jednak pierwszą potrzebą: pilniejsze są inwentaryzacja strat, zabezpieczenie zabytków i ich rekonstrukcja. Jeszcze ważniejsza jest pomoc ofiarom wojny. Obecność archeologów, zwiększająca zainteresowanie regionem, może pomóc i w tej sferze.

Celem misji będzie przede wszystkim ocena stanu zachowania Muzeum Archeologicznego i jego zbiorów oraz przeprowadzenie szkoleń dla syryjskich specjalistów DGAM, którzy w kolejnych latach będą współtworzyć i współprowadzić działania konserwatorskie.

Równolegle powstaje duża, międzynarodowa grupa badawcza, która ma objąć opieką całe stanowisko: od dokumentacji i konserwacji, po rekonstrukcję i programy edukacyjne.

Historia działań polskich archeologów w Palmyrze to opowieść o wyjątkowym splocie wiedzy, technologii i współpracy. To także świadectwo głębokiej odpowiedzialności: zarówno za zabytki, jak i za ludzi, którzy żyją w cieniu zniszczonego miasta.

Więcej informacji na stronie:

<https://serwisnaukowy.uw.edu.pl/zdewastowana-przez-isis-misja-ratunkowa-polskich-archeologow-w-palmyrze/>

Nagrania wykładów z 3. edycji międzynarodowej konferencji ETHER – Eternal Heritage / Wieczne Dziedzictwo

Jeśli interesuje Cię, jak nowe technologie zmieniają sposób myślenia o dziedzictwie kulturowym, mamy dobrą wiadomość. Nagrania wykładów z 3. edycji międzynarodowej konferencji ETHER – Eternal Heritage / Wieczne Dziedzictwo są już dostępne na kanale YouTube TV NID!

Podczas dwudniowych obrad eksperci z instytucji kultury, jednostek badawczych i środowisk kreatywnych pokazali, jak technologie cyfrowe realnie wspierają ochronę, badanie i reinterpretację dziedzictwa. Wystąpienia dotyczyły m.in. projektowania nowoczesnych wystaw muzealnych, dokumentowania architektury zabytkowej, badań archeologicznych oraz zaawansowanych analiz dzieł sztuki z wykorzystaniem modeli 3D.

Duża część wykładów poświęcona była digitalizacji zbiorów i udostępnianiu danych. Prelegenci opowiedzieli o cyfrowych kolekcjach narodowych, standardach jakości danych w muzeach fotograficznych, współpracy przy digitalizacji dużych zasobów oraz narzędziach umożliwiających prezentowanie zbiorów online w sposób dostępny i użyteczny dla różnych odbiorców.

W programie znalazły się także prezentacje poświęcone skanowaniu 3D, fotogrametrii, tomografii optycznej i nowym metodom dokumentacji zabytków. Pokazano zarówno projekty realizowane w Polsce i za granicą, jak i innowacyjne badania nad strukturą i materiałami dzieł sztuki oraz projekty archeologiczne wykorzystujące zaawansowane mapowanie laserowe.

Nie zabrakło również tematów związanych z humanistyką cyfrową, immersją, VR, grami komputerowymi i cyfrowym storytellingiem.

Wszystkie nagrania możesz obejrzeć już teraz na YouTube TV NID:

<https://tiny.pl/4k6cbxfj5>

Organizacja Międzynarodowej Konferencji ETHER – Eternal Heritage / Wieczne Dziedzictwo została dofinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach realizacji zadania „Dofinansowanie działalności Centrum Kompetencji ds. digitalizacji zabytków”.

2 nowe wpisy na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego wzbogaciła się o dwa kolejne elementy związane z tradycją ludowego zabawkarstwa. Są to: Zabawkarstwo drewniane z Brzozy Stadnickiej oraz Lasowiackie zabawkarstwo drewniane w widłach Wisły i Sanu. Obecnie na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdują się 124 wpisy.

Zabawkarstwo drewniane z Brzozy Stadnickiej

Zabawkarstwo drewniane z Brzozy Stadnickiej (woj. podkarpackie) to charakterystyczna forma ludowego rzemiosła, która rozwinęła się pod silnym wpływem leżajskiego ośrodka zabawkarskiego, a jednocześnie wykształciła własny, łatwo rozpoznawalny styl. Początki wyrobu zabawek w tej wsi związane są z Marcinem Guzym (1872–1924), który pod koniec XIX wieku stworzył pierwsze drewniane koniki. Wraz z rodziną i innymi rzemieślnikami wprowadzono nowe formy i charakterystyczne malowanie.

Lasowiackie zabawkarstwo drewniane w widłach Wisły i Sanu

Lasowiackie Zabawkarstwo (woj. podkarpackie) jest tradycyjną formą wiejskiego rzemiosła silnie zakorzenioną w kulturze Lasowiaków, mieszkańców północnej części dawnej Puszczy Sandomierskiej. Jego najbardziej charakterystyczną cechą jest prostota i surowość formy. Zabawki wykonywano z naturalnego drewna, bez malowania i zdobień, zachowując bliski związek z codziennym życiem wsi.

Więcej informacji na stronie:

<https://nid.pl/2026/01/14/wpis-zabawkarstwo>

„Bankowiec” kończy w tym roku 90 lat!

Dostrzegłam fenomen „Bankowca”. Cały budynek i wszystkie mieszkania były luksusowo wyposażone. Wyjątkowa architektura sprawia, że wpisujemy się w mapę gdyńskiego modernizmu – tak o Bankowcu opowiada Maria Piradoff-Link, kustoszka działającego tu Mini Muzeum. W tym roku słynna gdyńska kamienica będzie świętować swoje 90. urodziny. Z tej okazji przygotowano liczne wydarzenia i aktywności nie tylko dla mieszkańców, ale również dla wszystkich miłośników modernizmu.

Architektura modernistyczna to skarb Gdyni. Na rogu ulic 10 Lutego i 3 Maja znajduje się wyjątkowy Zespół Mieszkaniowy BGK „Bankowiec”. Budowa pierwszej części trwała niespełna rok, a pierwsi mieszkańcy wprowadzili się w 1936 roku.

Pani Maria Piradoff-Link stworzyła wyjątkowe muzeum poświęcone architekturze i historii „Bankowca”. To właśnie tam możemy zobaczyć dawne elementy wyposażenia i urządzenia mieszkań, a także posłuchać intrygujących historii zebranych przez kustoszkę.

Ze względu na specyfikę, aby odwiedzić Mini Muzeum trzeba uprzednio umówić się na oprowadzanie połączone z prelekcją. Zapisów można dokonać kontaktując się mailowo z panią Marią Piradoff-Link: piradoff@wp.pl

Gdyński Bankowiec jest zaledwie 10 lat młodszy od Gdyni. Przed wojną był największym kubaturowo budynkiem w mieście i jako pierwszy w Polsce miał garaż podziemny. Jego wyjątkowa architektura od lat przyciąga uwagę miłośników modernizmu. Dlatego z okazji jubileuszu 90-lecia przygotowano szereg wydarzeń dla mieszkańców i pasjonatów gdyńskiej architektury.

Harmonogram wydarzeń:

- 9 lutego (poniedziałek), o godz.19:00, z okazji 17. urodziny Mini Muzeum odbędzie się wieczorny wywiad z Marią Piradoff-Link w Kawiarni Cyganeria na temat powstania Mini Muzeum i historii domu. Spotkanie poprowadzi Iwona Pisarska. Będzie to również okazja do promocji książki „Bankowiec znany i nieznan”.
- 10-13 lutego oprowadzanie po Mini Muzeum, budynku i dziedzińcu w ramach 100-lecia Gdyni i 90-lecia Bankowca.
- Konkurs plastyczny dla uczennic i uczniów „Bankowiec w oczach dziecka”. Przygotowano różne kategorie wiekowe. Prace należy zgłaszać do 29 lutego w Galerii „Przyptów”, ul. 3 Maja 27/31/30. Więcej informacji o konkursie znajdziemy na stronie Mini Muzeum.

- 6-12 września obchody 90-lecia Bankowca. 6 września, o godz. 18:00 planowane jest oficjalne powitanie gości honorowych oraz mieszkańców ich rodzin i gości. Zaplanowano również krótki koncert, pokaz filmu i wystawę prac poświęconych kamienicy.
- 13 czerwca podczas wydarzeń związanych z Dniem Sąsiada odbędzie się rozstrzygnięcie konkursu plastycznego, zostaną wręczone nagrody i drobne upominki dla uczennic i uczniów. Będzie to okazja do obejrzenia wystawy prac wszystkich laureatów konkursu oraz zebranych przez lata plakatów i rysunków „Bankowca”. Odbędzie się również gra miejska o Bankowcu i o Gdyni. Zaplanowano również debatę historyczną o Gdyni i „Bankowcu”. Dodatkowo cykliczna impreza zostanie zorganizowana na podwórku przez Radę Dzielnicy Śródmieście. Nie zabraknie animacji, dobrego jedzenia i muzyki na żywo.

Więcej informacji na stronie:

https://www.facebook.com/minimuzeum.bankowiec/?locale=pl_PL

Ważą się losy brutalistycznego ratusza. Wyburzyć, sprzedać czy remontować?

Brutalistyczny gmach ratusza w Dallas w stanie Teksas to jeden z najbardziej charakterystycznych obiektów w tym mieście. Autorem monumentalnego budynku jest I.M. Pei, jeden z czołowych architektów modernizmu i postmodernizmu, twórca tak znanych konstrukcji jak biurowiec Bank of China w Hongkongu czy słynna piramida przed Luwrem w Paryżu. Władze Dallas chcą pozbyć się obiektu, którego stan, po latach zaniedbań, jest daleki od idealnego. Pod uwagę brane jest nawet wyburzenie. Znajdujący się w centrum Dallas gmach ratusza wielu mieszkańców uważa za ważną część dziedzictwa miasta. Z powodu wieloletnich zaniedbań stan techniczny ratusza bardzo się pogorszył. Eksperti szacują, że remont mógłby pochłonąć setki milionów dolarów. Władze Dallas zastanawiają się w związku z tym nad przyszłością budynku. Pod uwagę brane są trzy scenariusze.

Pierwszy to generalny remont budynku, który można by było sfinansować ze środków pozyskanych ze sprzedaży innych budynków publicznych, z budżetu miasta i/lub z przyszłych pożyczek. Drugi scenariusz obejmuje rozbiórkę ratusza i sprzedaż deweloperom działki, na której się obecnie znajduje. Trzecią opcją, braną pod uwagę przez władze Dallas uwagę, jest sprzedaż obiektu prywatnemu inwestorowi. Dodajmy, że obecna amerykańska administracja nie patrzy łaskawym okiem na XX-wieczną architekturę, którą Donald Trump uważa za brzydką i szpecącą amerykańskie miasta. Zgodnie z zaleceni-

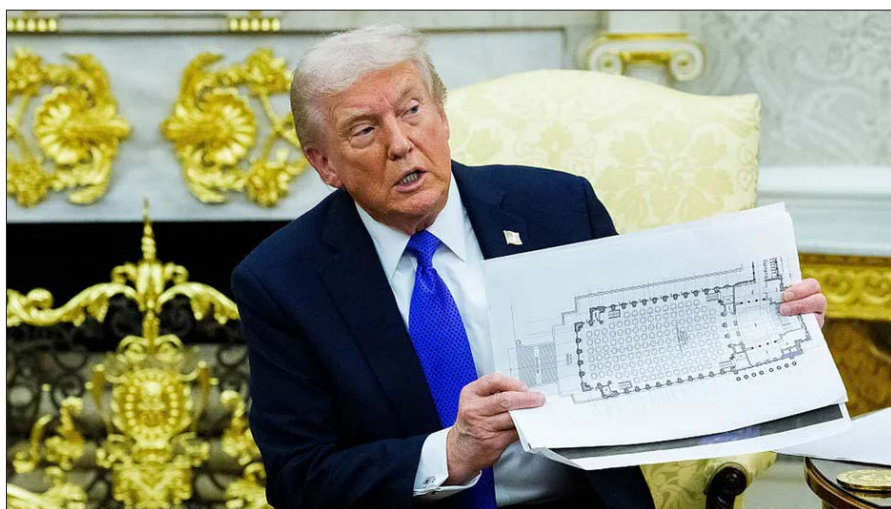
mi administracji, zlecając budowę nowych budynków władze federalne (ratusz podlega władzom stanowym) powinny odwoływać się do „klasycznej” architektury.

Scenariusz dotyczący wyburzenia budynku wzbudził protesty środowiska architektów. Przeciwnicy zrównania ratusza z ziemią podkreślają jego symboliczne i historyczne znaczenie, a także fakt, że zaprojektował go jeden z najważniejszych architektów XX wieku.

Więcej informacji na stronie:

<https://sukces.rp.pl/architektura/art43394941-waza-sie-losy-brutalistycznego-ratusza-wyburzyc-sprzedac-czy-remontowac>

Pozew ws. budowy sali balowej. Trump: za późno, by to zatrzymać

Wstrzymanie budowy sali balowej w tej chwili byłoby druzgocące dla Białego Domu i kraju - powiedział prezydent USA Donald Trump, komentując pozew w tej sprawie. Trump zaznaczył, że na wstrzymanie jest już za późno, biorąc pod uwagę zaawansowanie prac.

Trump potępił pozew skierowany przez stowarzyszenie na rzecz ochrony zabytków National Trust for Historic Preservation w długim wpisie na swojej platformie społecznościowej Truth Social. Oskarżył on stowarzyszenie o bycie skrajnie lewicową organizacją. Stwierdził, że budowa sali balowej jest darem z pieniędzy „Wielkich Amerykańskich Patriotów”, a zaawansowanie prac, w tym zamówienia drogich materiałów do budowy, są na zbyt zaawansowanym etapie, by powstrzymać konstrukcję. Narzekał przy tym, że w drodze pozwu na jaw wyszedł fakt istnienia podziemnego bunkra pod zburzonym Wschodnim Skrzydłem Białego Domu, co - jego zdaniem - było „ściśle tajnym” faktem. Słowa prezydenta zdają się być komentarzem do niedawnej pierwszej rozprawy w sprawie wniesionego pozwu, podczas której - jak relacjonują media - sędzia Richard Leon prowadzący sprawę wyrażał wątpliwości co do tego, czy Trump miał prawo samodzielnie zdecydować o zburzeniu Wschodniego Skrzydła. Leon ocenił też podczas rozprawy, że finansowanie budowy z pieniędzy prywatnych darczyńców zdaje się być sposobem na ominięcie nadzoru Kongresu.

W ubiegłym roku zburzono wschodnie skrzydło Białego Domu, które było historyczną siedzibą pierwszej damy i jej personelu. Powstało ono w 1902 r. za rządów Theodore’a Roosevelta, a nową formę przybrało w 1942 roku decyzją Franklina Roosevelta, który chciał uzyskać dodatkową przestrzeń roboczą na czas wojny i by ukryć podziemny bunkier zbudowany dla prezydenta i jego personelu.

Informacja ze strony:

<https://www.money.pl/gospodarka/pozew-ws-budowy-sali-balowej-trump-za-pozno-by-to-zatrzymac-7247510784702688a.html>

Donald Trump chce zmienić ikonę modernizmu. Gwiazdy architektury podały już koncepcje

Słynne lotnisko Waszyngton-Dulles nie podoba się prezydentowi USA, Donaldowi Trumpowi. Polityk zapowiedział generalną przebudowę ikony z 1962 r. Na odpowiedź architektów nie trzeba było długo czekać - padły propozycje koncepcji od znanych pracowni.

Pod koniec 2025 r. Donald Trump ogłosił, że zamierza przebudować lotnisko Waszyngton-Dulles, a także zmienić jego nazwę i „ochrzcić” obiekt swoim imieniem. Departament Transportu USA ogłosił, że czeka na koncepcje od architektów i inżynierów na nową wizję lotniska. Z ich strony jest zielone światło zarówno na projekty przebudowy, jak i propozycję zupełnie nowego obiektu. Trump chciałby, aby lotnisko było w przyszłości „spektakularne”.

Lotnisko Waszyngton-Dulles to dzieło wybitnego architekta fińskiego pochodzenia Eero Saarinen, które stanowi ikonę modernizmu lotnisk z połowy XX w. Budynek nie jest wpisany do rejestru zabytków, stąd z pewnością śmiało poczynania prezydenta USA względem obiektu.

Powstała w 1962 r. hala główna lotniska Waszyngton-Dulles charakteryzuje się monumentalnym dachem w formie wiszącego hamaka podtrzymywanego przez gigantyczne betonowe kolumny. Dla projektanta silną inspiracją dla koncepcji lotniska były samoloty odrzutowe i ich ruch. Budynek rozbudowano w latach 90. XX w. z całkowitym zachowaniem jego oryginalnej formy.

Nieco ponad miesiąc od apelu prezydenta Trumpa do architektów światło ujrzały pierwsze propozycje. Znajdziemy wśród nich m.in. koncepcję pracowni Bermello Ajamil & Partners powstałą we współpracy z gwiazdą światowej architektury, biurem Zaha Hadid Architects czy też propozycję brytyjskich firm Grimshaw i Ferrovial.

Co ciekawe, wizje architektów nie przewidują rozbiórki kultowego obiektu, a jego przekształcenie na centrum handlowe. Terminale proponowane przez projektantów byłyby nowymi gmachami.

Więcej informacji na stronie:

https://www.propertydesign.pl/architektura/104/donald_trump_chce_zmienic_ikone_modernizmu_gwiazdy_architektury_podeslaly_juz_koncepcje,53276.html

LUBLIN. Rekonstrukcja fary pw. Św. Michała Archanioła.

W 2016 roku powstało stowarzyszenie, które za cel obrało sobie odbudowę lubelskiej fary pw. Św. Michała Archanioła.

Kościół św. Michała Archanioła (kościół farny). Świątynia i jej 64-metrowa wieża dominowała na panoramę Starego Miasta przez ponad 550 lat. To stąd rozbrzmiewał przez długi czas Hejnał Miasta Lublina. Kościół spłonął w 1574 (runęła wtedy wieża). Odbudowa trwała do 1610. W 1653 spłonął po raz drugi, lecz uszkodzenia naprawiono już rok później. W 1769 spłonął po raz trzeci i po raz trzeci został odbudowany. Od połowy XVIII wieku stan świątyni się pogarszał a plany remontu kościoła zbiegły się z utratą niepodległości przez Polskę. Projekt rozebrania budynku i jego odbudowy w 1841 nie doszedł do skutku z powodu braku funduszy. Kilka lat później zaczęła walić się wieża. Kolejne próby ratunku utykały w martwym punkcie z powodu braku pieniędzy.

Ostatecznie w 1846 magistrat miasta, ze względów bezpieczeństwa, podjął decyzję o rozbiórce, którą przeprowadzono w latach 1846-1852. Mury były tak mocne, że uciekano się do pomocy prochu. Uratowało się jedynie wyposażenie rozdysponowane po innych świątyniach.

„Takiemi są dzieje nieistniejącego już kościoła św. Michała w Lublinie. Dziwnie zależnemi były one od dziejów starej społeczności tego miasta. Gdy odradzać się zaczęła ta społeczność, pojawił się kościół św. Michała, gdy rozkwitała wzrastał, gdy upadać zaczęła i on chylił się ku upadkowi, a gdy zmieniła się nie do poznania i on zamienił się w gruzy i znikł pośród murów Lublina” pisał w 1907 roku ksiądz Wadowski w opracowaniu: „Kościoły lubelskie na podstawie źródeł archiwalnych.”

Mimo upływu lat i faktu, że w Lublinie nie brakuje zabytków ani innych kościołów, fara wciąż jednak rozpała wyobraźnię. Pierwszym dowodem na to są pojawiające co jakiś czas rozliczne wirtualne rekonstrukcje. Drugim fakt powołania w 2016 Stowarzyszenia Lubelska Fara. Grupa lublinian za zadanie przyjęła sobie odbudowę świątyni na rocznicę 700-lecia założenia miasta, o czym głośno informowały lokalne media. Budynek miałby według założeń pełnić funkcję religijną bądź koncertową i wystawową.

Pomysł nie spotkał się z uznaniem wszystkich, np. lubelski architekt Adam Wójcik przekonywał: „Budowa kościoła z cegły byłaby fałszem i nadużyciem. Co w zamian? Niewidzialny kościół ze stali i szkła. Kościół otwarty z rozsuwanymi ścianami; tak by zachować koncertową funkcję placu Po Farze”.

Ostatecznie do pomysłu odbudowy nie udało się przekonać ani władz miasta ani władz kościelnych.

Na przeszkodzie stanęły oczywiście względy finansowe oraz brak konsensusu dotyczącego przeznaczenia budynku po odbudowie. W 2020 jeszcze raz zrobiło się głośno o farze, gdy warszawscy architekci przedstawili pomysł odbudowy kościoła ze szkła. W 2022 roku zmarł dr Józef Zięba, poeta, prozaik, dokumentalista życia kulturalnego Lublina, który był współzałożycielem Stowarzyszenia i pomysłodawcą odbudowy kościoła farnego na Starym Mieście.

Wirtualne rekonstrukcje:

<https://www.facebook.com/MiastoLublin/videos/546817597164625/>

https://teatrnn.pl/rozwoj-przestrzenny/cyfrowa-rekonstrukcja-kościola-farnego-pw-sw-michala-archaniola/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAYnJpZBEwTlJyRjZaTHBda3NHylZcHNydGMGYXBwX2lkEDlyMjAzOTE-3ODgyMDA4OTIAAR4cRGreFVcL0sQBvYUioOChu094nVftK4X0ttQxavxSghXBAfal3w3ND_3Bjw_aem_Eln-thZULvmHMT_kaO4EPOQ

<https://www.youtube.com/watch?v=rENT2HdKoSE&t=2s>

Informacja ze strony:

<https://www.facebook.com/share/p/1CnbzJ29g2/?mibextid=wwXlfr>

Zachęcamy do odwiedzania naszych profili:

Facebook: gdzie publikujemy istotne informacje zarówno krajowe jak i międzynarodowe, związane bezpośrednio z ochroną zabytków. Na profilu zamieszczamy również informacje dotyczące naszej działalności.

Na platformie YouTube: zamieszczamy filmy m.in. z naszych dorocznych konferencji: majowej i grudniowej, a także z cyklu „Otwarte Wykłady PKN ICOMOS” w formule online.

Facebook:

Polski Komitet Narodowy ICOMOS

<https://www.facebook.com/pknicomos>

YouTube:

PKN ICOMOS

<https://www.youtube.com/@pknicomos2024/featured>

Instagram:

icomos_poland

https://www.instagram.com/icomos_poland/